

हातां', तथा 'सोमेन' औषधीशेन सहावस्थितः, 'धाता', 'वातेन' प्राणात्मना, अवस्थितो यश्च 'वायुः', तावुभावपि 'सन्दुहातां', । अथ सर्वोऽयं देवतागणो 'यजमानाय', 'द्रविणं दधातु' धनं सम्पादयतु ॥

(४२) अथ धारघोषस्थानुमन्त्रणे मन्त्रमाह । "उत्सं दुहन्ति कलशं चतुर्विलं । इडां देवीं मधुमतीं सुवर्विदं । तदिन्द्राग्नी जिन्वतः सूनृतावत् । तद्यजमानममृतत्वे दधातु" इति । दोग्धारः पुरुषाः 'इडां' गां, 'कलशं' कलशसमानमूधः, 'दुहन्ति', कीदृशं कलशं, 'उत्सं' क्षीरप्रस्रवणोपेतं, 'चतुर्विलं' स्तनचतुष्टयगतैश्चतुर्भिविलैर्युक्तं । कीदृशोमिडां 'देवीं' द्यातमानां, 'मधुमतीं' मधुररसोपेतां, 'सुवर्विदं' स्वर्गस्य लम्बायित्रीं, 'तत्' दुग्धम्, 'इन्द्राग्नी', 'जिन्वतं' प्रीणयतं, प्रीतिहेतुं कुरुतां । कीदृशं तद्दुग्धं, 'सूनृतावत्' प्रियसत्यात्मकवचनयुक्तं, 'इदं' क्षीरं, स्वादुतरमित्यादिशब्दैरुच्यमानमित्यर्थः । 'तत्' च इन्द्राग्न्यनुगृहीतं क्षीरं, 'यजमानम्', 'अमृतत्वे' कर्मफले, 'दधातु' स्थापयतु ॥

(४३) अथ दुग्धमानयन्तं पुरुषं प्रति अध्वर्योः प्रश्नमन्त्रमाह । "कामधुक्षः प्रणो ब्रूहि । इन्द्राय हविरिन्द्रियम्" इति । हे दोग्धः विद्यमानासु गोषु मध्ये गां 'काम्', 'अधुक्षः' दुग्धवानसि, 'नः' अस्माभ्यं, 'ब्रूहि', 'इन्द्रियं' इन्द्रियावृद्धिकारणम्, इदं 'हविः', 'इन्द्राय', सम्पाद्यते तस्माद्वाक्यमाचक्ष ॥

(४४) अथ दोग्धुः प्रत्युत्तरमन्त्रमाह । "अमूं यस्यां देवा-